

Specialistisch Centrum
Ontwikkelingsstoornissen

Autonomie-bevorderend beleid, uitleg

Auteur: Bram Bovendeerd

versie december 2024

Autonomie-bevorderend beleid, uitleg

BIJ AUTONOMIE-BEVORDEREND BELEID ZIE JE REGELMATIG DAT ER TWEE UITERSTEN ZIJN IN DE INTERACTIE:

- mensen staan nabij en nemen alles over
- mensen nemen afstand en laten diegene die worstelt wat aan zijn of haar lot over.

Autonomie-bevorderend beleid gaat er nu precies over in het midden uit te komen: een hoge mate van nabijheid en een lage mate van overname. Om autonomie te bevorderen moet je dus veel investeren in nabijheid, en tegelijkertijd de zaken niet over nemen.

Dit houdt in dat je iemand ondersteunt in stapsgewijs steeds verder regie leren nemen over eigen leven, binnen de grenzen der redelijkheid. Uitgangspunt is aldus dat iemand niet al autonomie moet bezitten maar dat iemand stapsgewijs leert om steeds meer autonomie te nemen. Dit houdt in dat het een leerproces is wat gebeurt met vallen en opstaan.

Elke keer dat het niet gelukt is voldoende regie te voeren over eigen handelen is dat niet een falen, maar een teken dat er nog iets geleerd kan worden op dat vlak. Momenten dat het iemand niet lukt om regie te nemen worden meestal gekenmerkt doordat iemand buiten de window of tolerance (WoT) is geraakt en daardoor in een hypo- of hyperarousal stand is gekomen. Kunst is dus om te leren wat er nodig is om zo veel mogelijk binnen de WoT te blijven door te kijken wat je hier zelf in kan doen én te bespreken wat je daarbij van een ander nodig hebt.

Bij een contact ga je aldus telkens kijken welk moment iemand het meest buiten de WoT is geraakt in de afgelopen periode en doe je een keten-analyse waarbij je kan leren welke afslagen er in de aanloop van dat moment voortaan anders genomen kunnen worden zodat de kans op een nieuwe ontregeling zoveel mogelijk worden verkleind.

Je zet dit om in concrete stappen die voor de komende periode tot de eerstvolgende afspraak zullen worden gezet. Vervolgens bespreek je met elkaar wanneer de eerstvolgende afspraak zal zijn waarbij iemand zelf inschat hoe lang die verwacht zelf zonder contact met een ander binnen de WoT te kunnen blijven.

In de praktijk houdt het vaak in dat je eens per week een langer durend contact hebt om een ketenanalyse te doen en zo nieuwe leermogelijkheden te onderzoeken, en tussendoor soms 1 of enkele kortere contacten hebt om de ander te helpen op koers / binnen de WoT te blijven.

Van belang is dat alle betrokkenen en ook ketenpartners worden meegenomen in deze aanpak zodat men niet ofwel alles overneemt van iemand ofwel iemand zonder enig concreet vervolg contact weer wegstuurt. Elke keer bied je aldus een vervolg aan in afstemming en overleg met betrokkene.